

د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکي
او د ساینس د مرکز
د تعلیمي نصاب د پراختیا
کتابونو د تالیف لوی

د قرآن کریم زده کړه او

اسلامي ښوونه او روزنه

دریم ټولگی

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ .

د پوهې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې

او د ساینس د مرکز مهمیت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي

کتابونو د تالیف لوی ریاست

د قرآن کریم زده کړه او

اسلامی ښوونه او روزنه

دریم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ. ش.

الف

د کتاب د تالیف ، څېړني او تدقيق کمېټې
ليکوال: سر مؤلف الحاج مولوي بسم الله بختيار د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي څوړی.
سلاکاره کمېټه:

- ۱_ دکتور احسان الله د اسلامي علومو د ديارتمت آمر.
- ۲_ سر مؤلف الحاج بسم الله بختيار د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي څوړی
- ۳_ عبدالقيب جهيد د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي څوړی.
- ۴_ سر مؤلف محمد انيس يونس د عربي ژبې او ادبياتو د ديارتمت آمر .
- ۵_ مولوي عبدالوکيل د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي څوړی.
- ۶_ مؤلف شير احمد مسعودی د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي څوړی.
- ۷_ استاد رفيع الله ابراهيمي د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي څوړی.
- ۸_ مايل آقا منقي د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي څوړی.

د څېړني او تدقيق کمېټه:

- ۱_ پوهاند عبد السلام عظيمي قاضي القضاات او د ستري محکمې رئيس.
  - ۲_ قضاوت پوه استاد قيام الدين کيناف .
  - ۳_ قاضي نذير احمد حنفي د ولسي جرگې د تقنين کميسيون مرستيال.
  - ۴_ مولوي عبدالعزيز د ولسي جرگې د ديني ، پوهني او لوړو زده کړو د کميسيون څوړی .
  - ۵_ کرامت الله صديق د حج او اوقافو وزارت د تدقيق کميسيون رئيس .
  - ۶_ مولوي عين النعم فضي د علماؤ د سراسري شورا څوړی .
  - ۷_ مولوي عنایت الله بلېغ د علماؤ د سراسري شورا څوړی .
- د محوريانو ، سياسي ، فرهنگي ، او ديني برخو د څېړني او کره کتبي کمېټه:
- ۱_ ډاکتر عطاء الله واحيدار د پوهني وزارت ستر سلاکار او د نشراتو رئيس .
  - ۲_ دوکتور محمد يوسف نيازی د پوهني وزارت سلا کار .

د تدقيق ، تصحيح او څارني کميسيون:

- ۱_ دکتور اسدالله محقق د تعليمي نصاب د پراختيا ، د ښوونکو روزني او د ساينس مرکز معين
  - ۲_ دکتور شېر علي ظريفي د تعليمي نصاب د پراختيا د پروژې مسؤول
  - ۳_ د سر مؤلف مرستيال عبدالظاهر گلستاني د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئيس
- کپورز او وېزايڼ:**
رحمت الله غفاري او حميدالله غفاري

د مطالبو فهرست

شماره	عنوان	صفحه
۱	د قرآن کریم د زده کړې مضمون	۱
۲	د اسلامي ښوونې او روزني مضمون : لومړی فصل: عقايد	۱۱
۳	دويم فصل: عبادات	۲۰
۴	درېم فصل: اخلاق	۴۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم

د وزیر پیغام

گرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختګ او ټولني د اړتیاوو له مخې رامنځته کېږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنيزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زیاتې شوي دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځیدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لویو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې برله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې بریاوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ ګران استادان او ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤلیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کاري چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپیڅلي دین له بنسټونو د وطن دوستۍ د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولني د څرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لاینه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وپس کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

د قرآن کریم د زده کړې مضمون

روان لوستل او یادول

د الاخلاص سورت

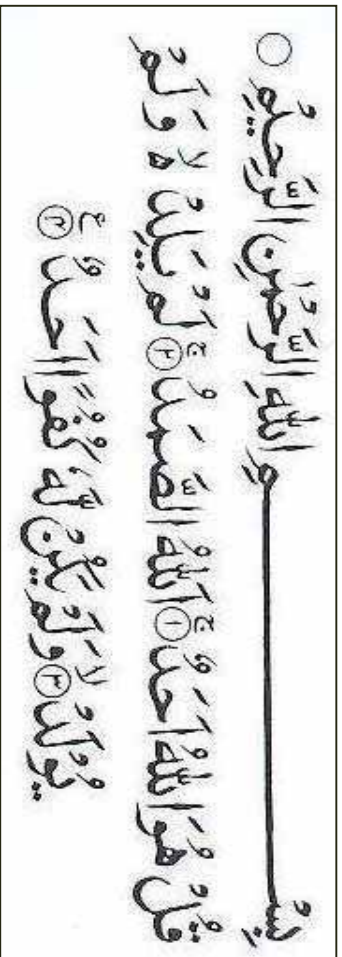
هدف:

د الاخلاص سورت روان لوستل او یادول.

پوښتي:

آیا کولای شئ چې د الاخلاص سورت په رواني وروایست؟

د الاخلاص سورت په رواني ولولئ.

هڅو ئي

۱_ د الاخلاص سورت په رواني ولولئ.

۲_ د الاخلاص سورت په یاد ولولئ.

د الكوثر سورت

هدف:

الكوثر سورت په روان لوستل او يادول.

پوښتنې:

- آيا كولاى ، شىء جى ، د الكوثر سورت په رواني ولولئ ؟

د الكوثر سورت په رواني ولولئ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اِنَّا اَعْطٰیْنٰكَ الْكُوْثَرَ ۝۱ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرِ ۝۲ اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ۝۳

مخونې:

۱ . د الكوثر سورت روان ولولئ.

۲ . د الكوثر سورت په يادو زده كړئ.

دالکافرون سورت

هدف:

د الکافرون سورت په یادو او روان لوستل

پوښتی:

آیا کولای شی، چی دالکافرون سورت په روانه ولولئ؟

د الکافرون سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝
قُلْ یٰٓاَیُّهَا الْکٰفِرُوْنَ ۙ لَاۤ اَعْیْبُکُمْ مَا تَعْبَهُوْنَ ۚ وَ لَآ
اَآتٰنَکُمْ حِیٰثُ وَا نَآ اَعْیْبُکُمْ ۚ وَ لَآ اَنَا صَآبٌۢ لَّکُمْ ۚ وَ
لَآ اَنْتُمْ حِیٰثُ وَا نَآ اَعْیْبُکُمْ ۚ لَکُمْ دِیْنُکُمْ وَ لَی دِیْنِ ۙ

مخبرتي:

۱- د الکافرون سورت په روانه ولولئ.

۲- د الکافرون سورت په یادو وړایاست.

د الفلق سورت

هدف:

د الفلق سورت په یادو او روان لوستل

پوښتی:

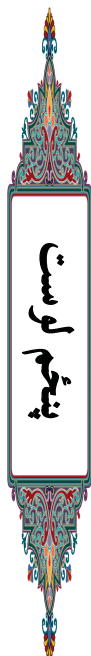
آیا کو لای شی چی د الفلق سورت په روانه ولولئ؟

د الفلق سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝
قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝۱ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝۲ وَمِنْ شَرِّ مَا سَبَقَ اِذَا
وَقَبَّ ۝۴ وَمِنْ شَرِّ النَّفّٰثِۃِۃِ الْوَحْشِ ۝۳ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ۝۵

مخبرني:

۱. د الفلق سورت په روانه ولولئ.
۲. د الفلق سورت په یادو زده کړئ.

پنجم لوست

د الناس سورت

هدف:

په يادو اوروانه د الناس سورت لوستل

پوښتي:

ايا كولاى شى د الناس سورت په روانه ولولى؟

د الناس سورت په روانه ولولى.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَحُوذِ بِرَبِّ النَّاسِ ۝ مَلِكِ النَّاسِ ۝ إِلَهِ النَّاسِ ۝ لَا
مِنْ شَيْءٍ أَلْوَسُوا مِنْهَا ۝ الْخَيْطَانِ ۝ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي
صُدُورِ النَّاسِ ۝ مِنَ الْغَيْثِ وَالنَّاسِ ۝

مخونې:

۱. د الناس سورت په روانه ولولى.

۲. د الناس سورت په يادو زده كړى.

د العصر سورت

هدف:

د العصر سورت په روانه اويادو لوستل.
آيا كولاى شئې چې د العصر سورت په روانه ولولئ؟

د العصر سورت په روانه ولولئ:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَالْعَصْرِ ۱ اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهِۦٓ اَكْرَمًا ۚ اَلَمْ نَجْعَلْهُ
اِنْسَانًا ۚ وَتَوَّاصَوْا بِالْحَقِّ ۚ وَكُنَّا صَوَابًا ۚ صَابِرًا ۚ

هڅونئ:

د العصر سورت په روانه ولولئ.
العصر سورت په يادو زده كړئ.

د القدر سورت

هدف:

د القدر سورت په روانه لوستل

پوښتنه:

آيا كولاى شئ د القدر سورت په روانه ولولئ؟

د القدر سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝
اِنَّا نَزَّلْنٰهُ فِیْ لَیْلَةِ الْقَدْرِ ۝ وَاَدْرَاکَ مَا یَلْقٰهُ الْقَدَرُ ۝ اَیَّکُمْ
الْقَدَرُ رَاحِیْمٌ ۝ اَلْفٌ سَهْرٌ ۝ نَزَّلْنٰهُ الْکَلِیْمَ ۝ وَالرُّوْحَ فِیْهَا
یَا ذٰنِ رَبِّهِمْ ۝ مِنْ کُلِّ اَمْرٍ ۝ سَلَمٌ ۝ هِیَ حَتّٰی مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۝

هڅونه:

د القدر سورت په روانه ولولئ.

د الزلزله سورت

هدف:

د الزلزله سورت په روانه لوستل.

پوښتنه:

آيا كولاى شى چى د الزلزله سورت په روانه ولولى؟

د الزلزله سورت په روانه ولولى.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝
اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝۱ وَاخْرَجَتِ الْاَرْضُ أَنْقَاةَهَا ۝۲
وَقَالِ الْاِنْسَانُ مَا لَهَا ۝۳ یَوْمَئِذٍ تُخْبِرُهَا ۝۴ یَا اَرْضُ
رَبِّكَ اَوْسَعِ لَهَا ۝۵ یَوْمَئِذٍ یَصْدُرُ النَّاسُ ۝۶ اسْتِغَاثًا لِیَبْرُوْا
اَعْيَانَهُمْ ۝۷ فَمَنْ یَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَیْرًا ۝۸ یَرَهُ ۝۹
یَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا ۝۱۰

هڅونه:

د الزلزله سورت په روانه ولولى.

اسم لوست

د المعاديات سورت

هدف

د المعاديات سورت په روانه لوستل.

پوښتنه:

آيا كولاى شى چي د المعاديات سورت په روانه ولولئ؟

د المعاديات سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝
وَ الْعِزَّاتِ ضَبْحًا ۝۱۱ قَالَهُنَّ زَيْتٌ قَدْ حَاقَ الْمَغْزِیَاتِ ضَبْحًا ۝۱۲
فَاَثْرَنَ بِهٖ نَفْعًا ۝۱۳ فَوَسَطْنَ بِهٖ لَیْلًا ۝۱۴ اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهٖ
لَکَفُوْرٌ ۝۱۵ وَاِنَّهٗ عَلٰی ذٰلِكَ لَشَهِیْدٌ ۝۱۶ اَتَّخِذُ الشُّدَّیْنِ ۝۱۷
اَقْلَامًا یُعَلِّمُهُ اِذَا جُزِئَ مَا فِی الْقُبُوْرِ ۝۱۸ وَحِصْلًا مَّا فِی الصُّدُوْرِ ۝۱۹
اِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ یَوْمَئِذٍ لَّخَبِیْرٌ ۝۱۱۱

هڅو نه: د المعاديات سورت په روانه ولولئ.

د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون

لومړۍ فصل

عقاید

طیبه کلمه

هدف: د طبي کلمې سم تلفظ او اجمالي معنا زده کړه.

څوک کولای شي چې طیبه کلمه په سم ډول سره ولولي؟

څوک کولای شي چې د طبي کلمې معنا وروايي؟

﴿رَأَى آيَةً آتَى اللَّهُ مُحَمَّدًا رَسُولًا﴾

معنا: هېڅ لایق د عبادت نشته مگر پر الله دی، محمد صلی الله علیه وسلم د الله تعالی پیغام راوړونکی (پیغمبر) دی.

طیبه کلمه د اسلامي عقیدې اساس او بنسټ دی، څوک چې طیبه کلمه په ژبه وروايي او په زړه کې یې په معنا باور او یقین وکړي مؤمن او مسلمان دی.

مخبرونې:

۱- زده کړونکي دې د طبي کلمې په معنا کې په ډله ییزه توګه مباحثه وکړي.

۲- زده کړونکي دې د طبي کلمې معنا په فردي ډول سره بیان او شرح کړي.

ارزونه:

🇦🇫 ښاغلی ښوونکی دې د طبي کلمې سم تلفظ زده کړونکو ته ورزده کړي.

ښاغلی ښوونکي ته اد طبي کلمې سم تلفظ تمرین او تکرار کړی.

د ايمان ر کتونه

هدف: د ايمان د ر کتونو پيژندنه
مسلمانان په څو شیانو ايمان لري؟

لاندې عبارت هغه شیان بيانوي چې مسلمانان پرې ايمان لري:
آمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْقَدَرِ خَيْرَهُ وَشَرَّهُ
مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ.
ايمان لرم په الله تعالی او په ملائکه و رُسُلِهِ د الله تعالی او په کتابونو د الله تعالی او په
رسولانو د الله تعالی او په ورځ د قیامت او همدارنگه ايمان لرم په دې چې
اندازه د خیر او شر د الله تعالی له لوري ده او له مرګ څخه وروسته پشه بیا
ژوندون ايمان لرم.

هڅوئې:

- ۱_ زده کورنکې دې د ايمان د ر کتونو په هکله یو له بل څخه پوښتي و کړي.
- ۲_ زده کورنکې دې په ټولګې کې پورتنی متن تمرین او تکرار کړي.

ارزونه:

آیا زده کورنکې د ايمان په ر کتونو پوهیدلي دي؟

په الله تعالی ایمان

مسئله: دالله تعالی په ذات او صفونو ایمان راوړل
مورڅرنگه په الله تعالی باندې خپل ایمان ښکاره کور؟

زه مسلمان یم. د الله تعالی په وجود ایمان لرم. دا می یقین (باور) دی، چې الله تعالی یو دی او په ذات او صفاتو کې هیڅ شریک نه لري.
له هر نقصان او عیب څخه پاک دی. د کمالیه صفونو څښتن دی. په هر کار قادر دی. ټول موجودات الله تعالی پیدا کړي دي. او ټول موجودات الله تعالی ته اړ (محتاج) دي او هیڅوک ، له الله (جل جلاله) پرته د عبادت لایق (وړ) نه دی.

هڅوڼه:

۱- زده کوونکي دي په ټولګي کې د الله تعالی د یوالي په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزوڼه:

هر زده کوونکی دي د الله تعالی په وجود له مخلوقاتو څخه یو دلیل راوړي او ښاغلی ښوونکی دي د هغه دلیل و ارزوي.

نورېت: ښاغلی ښوونکی دي د الله تعالی په برخه کې د زده کوونکو له سوېي سره سم لازم معلومات وړاندې کړي.

په ملائکو ایمان

مسئله: د ملائکو پېژندنل او په هغوی باندی ایمان لول
آیا د ملائکو په هکله معلومات لری؟

ایمان لوم چي د ملائکو په نامه یو موجود شته دی او له نور څخه پیدا شوي دي د
الله تعالی له امر و نه څخه سر نه خړوي. ډیر ښه او نیکو کاره مخلوق دی، د ملائکو
شمیر ډیر زیات دی. له دوی څخه ډیري مشهوری او الله تعالی ته نږدی ملائکی په
لاندې ډول دي:

۱. جبرائیل علیه السلام
۲. میکائیل علیه السلام
۳. اسرافیل علیه السلام
۴. عزرائیل (ملک الموت) علیه السلام

هڅوونی:

- ۱- شاگردان دي په ملائکو باندې د ایمان په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.
- ۲- شاگردان دي د مقربو ملائکو په باره کی یو له بل څخه پوښتي وکړي.

ارزونه:

- ۱- ملائکی څه ډول مخلوق دي؟
- ۲- د مقربو ملائکو شمیر څو دی؟
- ۳- الله تعالی ملائکی له څه شي څخه پیدا کړي دي؟

په آسماني کتابونو ايمان

هدف: د آسماني کتابونو پيژندل او په هغو باندې ايمان لرل.

ايمان لرو چې ټول آسماني کتابونه حق دي. د الله تعالی له خوا د انسانانو د لارښوونې لپاره نازل شوي دي.

د الله تعالی له لوري لوی کتابونه څلور دي:

۱. تورات
۲. زبور
۳. انجيل
۴. قرآن کریم

تورات په موسی علیه السلام، زبور په داؤد علیه السلام، انجيل په عیسی علیه السلام او قرآن عظیم الشان زموږ په پیغمبر، محمد صلی الله علیه وسلم باندې نازل شوی دی.

همدا رنگه په هغو صحیفو چې په ابراهیم علیه السلام او نورو انبیاء (علیهم السلام) باندې نازلې شوي دي ايمان لرو.

هڅوړني:

۱- زده کړونکي دې د آسماني کتابونو په باره کې یو له بل سره خبرې وکړي.

۲- زده کړونکي دې د آسماني صحیفو په باره کې یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

آسماني کتابونه د کوم غرض لپاره نازل شوي دي؟

آسماني کتابونه څو دي؟

آسماني کتابونه په کومو پیغمبرانو نازل شوي دي؟

په رسولانو ايمان

مهدلف: په انبياء عليهم السلام باندي د ايمان په هکله څه معلومات لول

مورډ ايمان لرو چي الله تعالی د انسانانو د لار ښووني لپاره انبياء عليهم السلام (پيغمبران) را ليوږي دي، تر څو خلک له بيلارۍ (گمراهي) څخه وژغوري او د دنيا او اخرت د نیکمرغۍ او نجات لاري ورته وښيي.

د انبياؤ (عليهم السلام) لړۍ (سلسله) له ادم (عليه السلام) څخه پيل او په محمد (صلي الله عليه وسلم) باندی ختمه شوي ده. مورډ په ټولو انبياؤ ايمان لرو. هڅو وي:

۱- انبياء د کوم هدف لپاره استول شوي دي، په دي باره کي دي دوه دوه تنه مباحثه وکړي.

۲- زده کوونکي دي د انبياؤ (عليهم السلام) د صفونو په باره کي يو له بل څخه پوښتي وکړي.

ارزوي:

ايا زده کوونکي پوه شوي دي چي د انبياؤ (عليهم السلام) لړۍ په کوم نبي باندې پيل او په کوم ختمه شوي ده؟

پيغمبران د کوم غرض لپاره مبعوث (راليرل) شوي دي؟

ښاغلی ښوونکیه ۱ د پيغمبرانو د صفونو په باره کي زده کوونکو ته په ساده ژبه معلومات ورکړي. او دا خبره روښانه کړي چي پيغمبرانو (عليهم السلام) په نیکو اخلاقو او پوره حوصلې خپلې دندې سرته رسولې او خلک يي د الله تعالی عبادت ته رابلي دي. ټول پيغمبران له لويې او کوچنۍ گناه څخه پاک دي، هغه کتابونه او صحيفې چي د الله تعالی له خوا ورته ورکړي شوي په پوره امانت سره يي د هغو احکام خلکو ته رسولي دي.

د آخرت په ورځ ایمان

هدف: د آخرت په ورځ ایمان لرل او د هغه په باره کې فکر کول

د آخرت ورځ هغه ورځ ده چې انسانان به په کې د دویم ځل لپاره ژوندي کېږي. موږ د آخرت د ورځې په حقیقت او ریښتیا توب ایمان او یقین لرو، په دې ورځ کې د انسانانو ښه او بد عملونه محاسبه کېږي.

د نیکانو لپاره ښه او د بد کارانو لپاره بده ورځ ده.

مخبرونې:

آیا دا دنیا تل ده که فاني کېږي؟ زده کورنګي دې په ډله ییزه توګه په دې هکله بحث وکړي.
د آخرت په ورځ له انسانانو سره څه معامله کېږي؟ په دې باره کې خبرې وکړئ.

ارزونې:

د آخرت ورځ کومه ورځ ده؟
د آخرت ورځ د څه لپاره ده؟

قضاء او قدر

مسئله: د دې مطلب پېژندل چې خیر او شر د الله تعالی له خوا تعیین شوي دي آیا د خیر او شر په باره کې څه معلومات لری؟

مورې مسلمانان ایمان لرو چې د خیر او شر ټول کارونه د الله تعالی د علم، ارادې، او قدرت موافق موجودیږي او هیڅ شی د الله تعالی د علم، ارادې او تقدیر څخه پرته نه موجودیږي.

له دې امله تقدیر د الله تعالی د کامل علم دلیل دی.

همدارنگه مورې پوهیږو چې انسانان د بسو او بدو کارونو په غوره کولو کې واک (اختیار) لري.

انسانان کولای شي چې ښه کار وکړي او ښه بدله (مکافات) تر لاسه کړي او هم کولای شي چې ناوړه کار وکړي چې د ده د سزا سبب شي.

مخروني:

۱- زده کوونکي دې د خیر او شر په باره کې خبرې وکړي.

۲- زده کوونکي دې د خیر او شر د تقدیر په باره کې مباحثه وکړي.

ارزونه:

 آیا زده کوونکي د خیر او شر د تقدیر په معنی پوه دي او که نه؟

سپارښت:

بناغلی ښوونکيه، د تقدیر د مفهوم په باره کې زده کوونکو ته معلومات ورکړئ او پوه یې کړئ چې تقدیر د اجرامعنا نه لري، بلکه د الله تعالی د علم کمال دی چې له ازل څخه په ټولو شیانو علم لري او ټول افعال او حوادث د الله تعالی له تقدیر سره سم پرخای او تر سره کیږي.

پس له مرگه په بيا ژوندون ايمان

مسئله: د بيا ژوند په هکله يو څه معلومات او په هغه باندې ايمان لرل.

آيا له مرگ څخه وروسته د بيا ژوندون په هکله څه معلومات لری؟

ايمان او باور لرو چې له مرگ څخه وروسته ژوندون حق دي. الله تعالی ټول انسانان د دویم ځل لپاره پیدا کوي او ابدې ژوند ورکوي. د الله جل جلاله خوا ورسره د عملونو محاسبه کېږي. له محاسبې څخه وروسته نیکان جنت ته ځي او د بد کارانو ځای دوزخ دی. **مخوړني:**

۱- د بيا ژوند په باره کې دې زده کوونکي يو له بل سره خبرې وکړي.

۲- زده کوونکي دې په ډله یيزه توگه د بيا ژوند په باره کې خبرې وکړي؟

ارزونه:

بناغلی ښوونکي! له زده کوونکو څخه د بيا ژوندون په باره کې په ساده ژبه پوښتي وکړئ او

هغوی وارزوی.

بناغلی ښوونکي!

د بيا ژوند په هکله زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړئ او پوه یې کړئ چې دریم ځل ژوندي کول د لومړي ځل له پیدا یښت څخه اسان دي او الله تعالی قادر دی په هره لار چې وغواړي عالم د دویم ځل لپاره پیدا کولای شي.

تمرین

۱. طيبه کلمه څه معنی لري؟
۲. د ايمان رکتونه وراياست.
۳. په ملائکو باید څرنگه ايمان ولرو؟
۴. د لومړني او وروستي پیغمبرانو نومونه واخلي؟

دویم فصل عبادتونه

اودس

هدف: د اودس کولو زده کړه او عملي کول.
آیا د اوداسه فرضونه مو زده دي؟

اودس څلور فرضونه لري:

۱. د ټول منځ وینځل (د سر د وینځانو د شنه کیدلو له ځای څخه تر زني لاندې او د خوږ له نرمۍ څخه د بل خوږ تر نرمۍ پورې)
۲. له څنگلو سره د دواړو لاسو نو وینځل
۳. د سر څلورمه برخه مسح کول
۴. له بښګرو سره د دواړو پښو وینځل

هڅوړني:

- ۱- زده کورنکي دې د اوداسه د فرضونو او د هغه د څرنگوالي په باره کې خبرې وکړي.
  - ۲- د منځ د وینځلو اندازه دې زده کورنکي ووايي.
- ارزوڼي:

۱. آیا زده کورنکي د اوداسه فرضونه پېژني؟
۲. آیا زده کورنکي کولای شي چې اودس په سمه او بشپړه توګه وکړي؟

بښاغلي ښوونکيه! په څو تنو زده کورنکو عملاً اودس وکړئ او له اسراف پرته د بڼه او کامل اوداسه په هکله زده کورنکو ته معلومات ورکړئ.

د او داسه سنتونه

مکلف: د او داسه د سنتونو زده کړه او عملي کول.
آيا د او داسه سنتونه پيژنئ؟

د او داسه سنتونه په لاندې ډول دي:

- ۱- نيت کول (د او داسه قصد)
- ۲- د او داسه په پيل کې بسم الله الرحمن الرحيم ويل
- ۳- تريندوونو (مړوندو) پورې د دواړو لاسونو وينځل
- ۴- درۍ ځله مضمضه کول (خوله وينځل)
- ۵- مسواک وهل
- ۶- استشاق کول (درې ځله پوزه وينځل)
- ۷- د بېړي خالول که چيرې گڼه وي
- ۸- د ټول سر مسح کول
- ۹- د دواړو غوږونو مسح کول
- ۱۰- د لاسونو او پښو د گوتو خالول
- ۱۱- د هغو اندامونو چي وينځل کيږي درې ځله وينځل
- ۱۲- له مبارک آيت سره سم په ترتيب د اندامونو وينځل
- ۱۳- د اندامونو پر له پسې وينځل

مخروني:

- ۱- زده کړونکي دې دوه دوه تنه د او داسه د سنتونو په باره کې يو له بل سره خبرې وکړي.
  - ۲- زده کړونکي دې په ټولگي او يا کور کې عملا اودس وکړي.
- ارزه وني:

۱. آيا زده کړونکو د او داسه فرضونه او سنتونه زده کړي دي؟
۲. آيا زده کړونکي سم اودس کولای شي؟

د اوداسه ځيني آداب (مستحب)

هدف: د اوداسه په ادبونو باندې پوهېدل

د اوداسه په وخت کې پر جگ ځای کېښناستل، قبلي ته مخ کول، له عذر پرته په اوداسه کې له چا څخه مرسته نه غوښتل، د اوداسه پر مهال له دنيوي خبرو څخه ځان ژغورل، د اوداسه پر مهال مسنونه دعاگانې لوستل، په لملي شوي شهادت گوټي د غوږونو د ننه مسح کول، که په گوټو کې بې گوته وي د هغې څرخول، په بڼي لاس د خولې او پوزې پرېمېنځل او پوزه په کين لاس پاکول، د اوداسه وروسته د شهادتينو (دطبي کلمې او د شهادت د کلمې) لوستل، په ولاړه د اوداسه د پاڼې شويو اوبو څښل، دا دعا ويل (اللَّهُمَّ اجْعَلْني مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْني مِنَ الْمُتَّكِرِينَ) يا الله ما وگرځوي د توبه کورنکو او پاکانو څخه.

هڅووله:

زده کونکي دې د اوداسه د ادبونو (مستحبو) په هکله په خپل منځ کې خبرې وکړي.

ارزوني:

آيا زده کونکو د اوداسه د ادبو په هکله پوهه تر لاسه کړې ده؟
پوزه په کين لاس ولي بايد پاکه شي؟

د استتجا کولو طريقه

هدف: د استتجا د طريقې پيژندل.

د شرم د ځايونو پاکوالي ته استتجا ويل کېږي. استتجا په اوږو، لسوقي او تيږي سره کېدای شي.

که چيرې نجاست د شرم له ځای څخه تجاوز نه وي کړی، نو استتجا سنت ده او که لږ تجاوز يې کړی وي نو پرېمېنځل يې واجب دي او که زيات تجاوز يې کړی وي، پر اوږو پاندي پرېمېنځل يې فرض دي. (۱)

په استتجا کې ښه طريقه داده چې په لوټه، تيږه او يا په بل شي استتجا وکړای شي او بيا په اوږو پرېمېنځل شي.

په هلوکو، خوشيو، سکارو، ډوډۍ او ښي لاس له استتجا کولو څخه ډډه وکړئ.

هڅوونه:

زده کړونکي دې په ډله ييزه توگه د استتجا د ادبونو په هکله خبرې وکړي.

ارزوني:

آيا زده کورنکو د استتجا کولو د طريقې په هکله پوره تر لاسه کړي ده؟

په کومو شیانو استتجا کول جواز نه لري؟

---

(۱) که نجاست له يوې روښۍ يا د لاس د ورغوي له اندازې څخه تجاوز کړی وي، پر اوږو پاندي پرېمېنځل يې فرض دي.

هغه اوبه چي اودس پري روا دی

هدف: د پاکو اوبو پيژندل

پاکوالی په اورو جوړله اوبو روا کیږي، چي لاندې بیان شويدي:

۱. د آسمان اوبه يعني د باران اوبه
۲. د دریا ب یا سمندر اوبه
۳. د ويايي اوبه
۴. د شاه اوبه

۵. هغه او به چي د واورې له ويلي کيدو څخه تر لاسه شوي وي.

۶. هغه اوبه چي د بڼې د ويلي کيدو څخه تر لاسه شوي وي.

۷. د چيني اوبه

پورتنۍ اوره جوړله اوبه چي له بل ناپاکه شي سره گډې او يا مشکو کي نه شي اودس، غسل او نور هر ډول پاکوالی پري جائز دی.

هڅو ونه:

زده کړونکي دي د پاکو اوبو په هکله يو بل ته معلومات ورکړي.

ارزونه:

آيا زده کړونکو د پاکو اوبو ډولونه وپيژندل؟

هغه اوبه چي اودس پري روا نه دی

هدف: د هغو اوبو پيژندل چي اودس کول پري جواز نه لري.

په هغو اوبو اودس کول چي له ونو، بوټو او مېوو څخه څښل شوي او يا په خپله راوتلي وي، جواز نه لري. همدارنگه په هغو اوبو اودس جواز نه لري چي په کي دکوم شی په پخولو سره يې خپل طبيعت له لاسه ورکړی وي او يا ورباندې کوم بل شی زيات شوی وي، چي د اوبو له درېو صفتونو څخه يې يو صفت بدل کړي او يا يې د نرم والي او بهېدلو څخه يې ايستلي وي.

د اوبو درې صفتونه له خوندي، رنگ او بوې څخه عبارت دي. که له اوبو سره پاک شی گڼ شي، خو په عرف کې ورته اوبه نه ويل کېږي او بل نوم ورته اخيستل کېږي، لکه: شربت، بنوروا، چای او يا د گلاب اوبه، نو په دې اوبو سره اودس کول جواز نه لري.

د اوداسه پرمهال چي کومې اوبه له لاسونو، مخ او پښو څخه توښيږي، ناباکي نه دي، مگر خان او جامي ساتل ترې خوره او بهتر دي.

هڅونه:

زده کونکي دې د هغو اوبو په هکله يو تر بله خبرې وکړي، چي اودس کول پري جواز نه لري.

ارزوني:

په کومو اوبو پاکوالی روا نه دی؟

د اوبو صفتونه کوم دي؟ بيان يې کړئ.

په موزو باندي مسحه كول

هدف: پر موزو باندي د مسحي زده كول.

آيا پر موزو باندي مو مسحه كول زده دي؟

موزه له څرمني او هغې ته له ورته شيانو څخه جوړېږي، ښنگري او له هغو څخه زياته پنبه پوښي، په حضرت(گور) او سفر دواړو کې نارينه او ښځينه ورو ته پر موزو باندي مسحه كول د دې له پاره جائز شوي دي تر څو مسلمانان په آساني سوه جهادت وکړي. پر موزو باندي د مسحي کولو طريقه: که يو څوک اودس وکړي او موزي پنبو کړي کولای شي لمونځ ورسره وکړي ، که وغواړي بيا اودس وکړي، نو د لاس لمدې گوټې دې د موزي په برسیره لوري د گوټو له خوا د پنبې لوري ته را کاري. د مسحي موده: د مقيم لپاره يوه شپه او ورځ او د مسافر لپاره درې شپې او ورځې مسحه كول جواز لري، او لمونځ ورباندي کولای شي.

دمسحي شرطونه: هغه شرطونه په لاندي ډول دي چې په پوره کيدو يې پر موزو باندي مسحه كول روا کېږي:

له او داسه څخه وروسته د موزو په پنبو كول.

موزي بايد ښنگري وپوښي. موزي بايد داسې جوړې وي چې مزل ورسره وکړای شي.

د پنبو د دريو وړو گوټو په اندازه څيړوالی ونه لري.

هغه شيان چې مسحه ماتوي:

هر هغه شی چې اودس ماتوي مسحه هم ماتوي.

که د مسحي په اوږدو کې په چاغسل واوړي د پنبو پرمينځل واجب گرځي، د دواړو موزو ايستل او يا د يوې موزې چې د پنبې زياته برخه ورڅخه ښکاره شي. د موزو څيړي والی چې د پنبو د دريو وړو گوټو په اندازه وي اود مسحي د وخت پوره کيدل. هڅونه: زده کوونکي دې دښوونکي تر نظر لاندي پر موزو مسحه وکړي.

ارزوني: ۱_ د موزو د مسحي طريقه بيان کړئ. ۲_ د مقيم او مسافر د مسحي موده څه

توپير لري؟ ۳_ که موزه ښنگری پټ نه کړي آیا مسحه ورباندي جائزه ده؟

۴_ د دريو هغو شيانو نومونه واخلي چې د موزو مسحه ورباندي باطلېږي؟

په پتی، باندي مسحه کول

هملف: په پتی، باندي د مسحي کول طريقه پيژندل.

کوم غړی چې د تپ او يا بل علت له امله نشو پرېمېنځلی او مسح کول ورته هم زبان رسوي، که په توټه، يا پتی، وتړل شي نو په ټوټې او يا پتی، مسح کول لازم دي.

که چيري پتی، د تپ د جوړوالي له کبله ولريږي، مسحه ماتيري او د جوړ شوي تپ د ځاي وينځل فرض دي.

د ټوټې او پتی، تړلو په وخت کې اودس لړل او د دغه ځای پاکوالي شرط نه دی يعني که په بي اودسی، وتړل شي کوم باک نه لري.

د تپ د ټوټې او پتی، بدلول روا دي. د بدلون په صورت کې په نوي ټوټه او پتی، باندي مسح کول واجب نه دي خو غوره دي د موزو، پتی، او د سر د مسحي لپاره نيت لازم نه دی، بلکې له نيت پرته هم صحيح ده.

هڅونه:

زده کونکو ته دي د اسلام ددين دآسانتياوو په هکله معلومات ورکړ شي او په خپل منځ کې دي په دې اړه خبرې وکړي.

ارزوني:

پتی، څه ته ويل کيږي؟
که چيري پتی، په بي اودسی، وتړل شي، څه حکم لري؟

د اوداسه ماترونکي

مسئله: د اوداسه د ماترونکو پيژندنه.

ايا کولای شئ د اوداسه د ماترونکو نومونه واخلئ؟

د اوداسه ماترونکي په لاندې ډول دي:

- ۱- له انسان څخه د څه شي راوتل (باد ، بولي، او يا ځانگړه مواد)
- ۲- له بدن څخه د وينې يا زوي بهيدل
- ۳- په ډوکه خوړله کانگي (ڼي) کول
- ۴- خوب کول
- ۵- بي سده (بي هو شه) کيدل
- ۶- په لسا نڅه کې په قهقهه خندا کول

هڅوونه:

۱- زده کړونکي دي د اوداسه ماترونکي په ډوله پيړه توگه يو له بل څخه وپېښي.

ارزونه:

ايا زده کړونکو د اوداسه ماترونکي زده کړي دي؟

بناغلي ښوونکي دي د ښوونځي د چاپيريال د پاک ساتني په نظر کې نيولوسره د اوداسه ماترونکي زده کړونکو ته ور زده کړي او وخت دي ورکړي چې په دې هکله فکر او خبرې وکړي.

غسل

هداف: د غسل کولو پېژندنه

خړک کولای شي چي د غسل په هکله معلومات ورکړي؟
دغسل په باره کي څه معلومات لری ویي وايي.

د ټول بدن وینځلو ته غسل وايي.

۱- د غسل فرضونه:

په غسل کي دری شیان فرض دي:

۱- په سم ډول د خوالي وینځل ۲- په سم ډول د پوزي وینځل

۳- د ټول بدن (خان) وینځل

۲- د غسل سنتونه:

د غسل سنتونه په لاندې ډول دي:

۱. تر بندونو پوري د دواړو لاسونو وینځل

۲. استیجا کول

۳. مکمل اودس کول

۴. له بدن څخه د نجاست لري کول

هڅونه:

زده کوونکي دي په ټولگي کي د غسل کولو په هکله معلومات ورکړي.

ارزونه:

ایا زده کوونکو د غسل کولو طریقه، فرض او سنت زده کړي دي؟

د غسل کولو طریقه

هدف: د غسل کولو د طریقي زده کول

د غسل مسنونه طریقه:

تر ټولو د مخه بسم الله الرحمن الرحيم ویل. بیا تر بندونو پورې د دواړو لاسونو پریمینځل. له بدن څخه د ظاهري نجاست پاکول، استنجاء کول، د لمانځه د اوداسه په شان اودس کول او درې ځلي خپل ټول بدن په بڼه توګه پریمینځل، چي هر ځای ته اوبه ورسوي.

هڅونه:

زده کونکي دي د غسل کولو طریقه په خپلو منځونو کې د کیسي په شکل تکرار کوي.
ارزونه:

آیا زده کونکو د غسل مسنونه طریقه زده کوي ده؟

۱. د اوداسه فرضونه کوم دي؟
۲. د اوداسه سنتونه څو دي؟
۳. د اوداسه آداب ووايي؟
۴. د استیجا آداب ووايي؟
۵. د اوداسه ماترونکي کوم دي؟
۶. په څو ډوله اوبو اودس کول روا دي؟
۷. په کومو اوبو اودس کول جواز نه لري؟
۸. د مقیم او مسافر د موزو د مسحې موده څومره ده؟
۹. په پټي، باندي د مسحې مفهوم څه دی؟
۱۰. د غسل فرضونه بیان کړی؟
۱۱. د غسل ترتیب څنگه دی؟

تيمم

مسئله: د تيمم د روا والي د ځايونو پيژندنه
په کومو حالاتو کې د غسل او اوداسه پر ځای تيمم کړو؟

تيمم شرعي پا کوالی دی چې په لاندې حالاتو کې روا کيل کېږي:

- ۱- کله چې اوبه نه وي.
- ۲- کله چې اوبه د يو ميل په اندازه لږې وي.
- ۳- کله چې انسان ناروغ وي او د اوبو استعمال ورته زيان رسوي.
- ۴- د دښمن يا څيرونکي حيوان ويره موجوده وي.
- ۵- که د جنازې، يا اخرونو د لمانځه د فوت (تيريدلو) ويره موجوده وي. په دې وخت کې هم تيمم کول روا دي.

مخرونه:

۱- کوم حالتو نه چې تيمم په کې روا دی، يو له بل څخه يې پوښتنه وکړی.

بناغلي نومونکيه ۱ پورتي مطالبه په ساده ژبه زده کونکو ته وړياست تر څو زده کونکي وکړای شي هغه په آساني زده کړي.

زده کونکو ته روښانه کړی، چې د اسلام مبارک دين په پورتنيو حالتونو کې تيمم د آساني په پام کې نيولو سره روا کړی دی او اسلام د آساني او سهولت دين دی.

نوټ: يو شرعي ميل تقريباً (۱۶۲۹) متره دی.

د تيمم د نيت او طريقي پيژندل

هدف: د تيمم کولو وړتيا تر لاسه کول.
له تاسو څخه څرک تيمم کولای شي؟

- په تيمم کې دوه شيان فرض دي:
- نيت، چې د تيمم کونکي له قصد او ارادې څخه عبارت دی.
- په ځمکه او يا هغه شي باندې د دواړو لاسونو دوه ځله وهل، چې د ځمکې له جنس څخه وي او په مخ او لاسونو باندې د هغو موبل.

د تيمم کولو طريقه

تيمم کونکي دې له نيت کولو څخه وروسته خپل لاسونه په پاکه ځمکه او يا هغه شي چې د ځمکې له جنس څخه وي، وهي. وروسته دې خپل لاسونه خنډ وهي او خپل ټول مخ دې پرې مسحه کړي. بيا دې د دويم ځل لپاره خپل لاسونه په ځمکه وهي. له يو څه خنډولو وروسته دې په خپل بڼي لاس، کين لاس او په کين لاس دې بڼي لاس له څنگلو سره مسحه کړي.
هڅوئې:

۱. زده کونکي دې د تيمم عمليه په ټولگي کې عملي کړي.
۲. زده کونکي دې د تيمم او اوداسه د تويير په باره کې په خپلو منځونو کې خبرې وکړي.
آرزوئې:

ايا زده کونکي کولای شي چې په سم ټول تيمم وکړي؟
ايا زده کونکي پوهيږي چې په کومو شیانو تيمم کول جواز لري؟
بناغلی ښوونکی دې پررټني مطالب زده کونکو ته په ساده ژبه څرگند کړي.

د لمانځه د فرضيت شرطونه

هدف: د لمانځه د فرضيت د شرطونو پيژندل.

لمونځ د اسلام د ویمه بنا ده. د لمانځه اداءه کول د ایمان نښه او د

لمانځه پرېښودل د کفر نښه ده.

د لمانځه فرضيت په لاندې شرایطو پورې تړلی دی:

۱. اسلام: په کافر باندي لمونځ فرض نه دی.

۲. بلوغ: تر هغه چي هلاک او نجلۍ بلوغ ته نه وي رسيدلي، لمونځ پرې فرض نه دی.

۳. عقل: په لیوني باندي لمونځ فرض نه دی.

۴. د ښځو لپاره له حیض او نفاس څخه پاکوالی شرط دی.

۵. د لمانځه د وخت داخیلیدل.

که له نوموړو شرطونو څخه یو شرط کم وي، لمونځ فرض نه دی.

همخوړنه:

زده کوونکي دي د لمانځه د فرضيت شرطونه په خپلو منځونو کي تکرار کړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د لمانځه د فرضيت شرطونه زده کړي دي؟

لمونځ

هدف: لمانځه ته د زده کوونکو پام اړول

لمونځ د اسلام دویمه بنا ده. په هر مسلمان باندې لازم دي، چې خپل اولاد په اووه کلنۍ کې لمونځ کولو ته وهڅوي او په لس کلنۍ کې یې د لمانځه په نه کولو تهدید کړي.

د ماشومانو په لمونځ کولو سره هم هغوی او هم د هغوی مور او پلار ته ثواب ورکول کېږي.

کله چې ماشومان په جومات کې لمونځ کوي، نو باید په وروستیو صفونو کې ودرېږي او د لمانځه ټول آداب مراعات کړي.

هڅونه:

زده کوونکي د لمانځه د نښگڼو په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکي د لمانځه په کولو پوهیږي؟

ښاغلی ښوونکی دې لوست د پوښتي او ځواب په ډول تکرار او د زده کوونکو فهم دې وارزوي.

د دوه رکعتي لمانځه د اداء کولو طریقه

هدف: دلمانځه دطریقي زده کړه

له ناسي څخه کوم یو کولای شي د صنف په وړاندي دوه رکعتي لمانځه وکړي؟

څوک چې، غواړي دوه رکعتي لمانځه اداء کړي باید له ځان، جامو ځای پاکولو عورت پټولو او د وخت له داخلیدو وروسته د میخ په قبله ودریږي، نیت دي وکړي او دواړه لاسونه دي د غوږونو تر نرمیو پورې د الله اکبر په ویلو اوچت کړی. بیا به ښی لاس پر کین لاس باندې تر نامه لاندې وتړي، (سبحانک اللهم و بحمدک و تبارک اسمک و تعالی جدک و لا اله غیرک) دي وروایي بیا دي د (اعوذ بالله من الشيطان الرجيم، بسم الله الرحمن الرحيم) له ویلو وروسته الحمد لله ترپایه وروایي او په آخر کې دي آمین ور زیات کړي، بیا دي دري لنه او یا یو اوږد آیت تلاوت کړي. د تکبیر په ویلو دي رکوع ته ولاړشي، په رکوع کې دي لږ ترلږه درې ځله (سبحان ربی العظیم) وروایي، بیا دي د (سمع الله لمن حمده ربنا لک الحمد) په ویلو له رکوع څخه سر اوچت کړي او سم دي ودریږي. له لږ ځنډه وروسته دي د تکبیر له ویلو وروسته سجدي ته لاړشي او په سجده کې دي لږ ترلږه درې ځلي (سبحان ربی الاعلی) وروایي او بیا دي د الله اکبر په ویلو له سجدي څخه سر را اوچت او

کرار دې کيڼي له لږ څخه ورسته دې بيا د الله اکبر په ويلو دويم ځل سجده وکړي او لږ ترلږه درې ځلې دې (سبحان ربّي الاعلي) ووايي. بيا دې د تکبير په ويلو دويم رکعت ته ودرېږي. دويم رکعت له (سبحانک اللهم) او (اعوذ بالله) او له دې پرته چې لاسونه غوږونو ته وروړي، په بسم الله الرحمن الرحيم شروع کوي او د لومړي رکعت په څير بې پاي ته رسوي. د دويم رکعت له دويمې سجدهې وروسته دې بڼې پښه ودروي او کيڼه پښه دې وغوروي او ورباندې دې کيڼي. لاسونه دې په زنگونو باندې کيږدي او تشهد (التحيات لله.....) درود (اللهم صلّ علی.....) او دعا (اللهم ربنا) دې ووايي او د (السلام عليكم ورحمة الله) په ويلو به بڼې او کيڼي خواته مخ وگرځوي.

هڅونه:

➢ زدکوونکي دې د لمانځه د طريقې په باره کې يو له بل سره خبرې وکړي.
محترم ښوونکي دې دا لوست په ساده ژبه ووايي او لمونځ دې عملاً په څر شاګردانو باندې وکړي.
د دوه رکعتي ، څلور رکعتي، تشو او څو رکعتونو په باره کې دې هم رڼا واچوي.

ښاغلي ښوونکي! مهرباني وکړئ هغه تويرونه چې د نارينه وو او ښځينه وو د لمانځه په څينو افکارو کې موجود دي، لکه د عورت اندازه، د لاسونو ايښودل په سينه باندې، په جلسه کې کيښاستل او سجده کول. زده کوونکو ته به دې باره کې پوره معلومات ورکړئ.

د لمانځه وختونه

هدف: د لمانځه د وختونو پيژندل

لمونځ په شپه او ورځ کې څو وخته فرض دی؟

لمونځ په يوه شپه او ورځ کې په هر مکلف مسلمان باندې پنځه ځلي فرض دی.

هر لمونځ ځانگړی وخت لري، چې په لاندې ډول بيانېږي:

۱. د سهار لمونځ: د صبح صادق له راختلو څخه د لمر ختلو پورې
۲. د ماسپينين لمونځ: د لمر له زوال څخه د هر شي د سيوري تر دوه برابره کيدو پورې

۳. د مازيگر لمونځ: د هر شي د سيوري له دوه برابري څخه د لمر تر لويدو پورې
۴. د ماينام لمونځ: د لمر له لويدو څخه د شفق تر ورکيدو پورې
۵. د ماخوستن لمونځ: د شفق له ورکيدو څخه د صبح صادق تر راختلو پورې

هڅو نه:

۱- زده کړونکی د ورو، وړو ډلو په ترڅ کې د لمانځه د وختونو په هکله سره خبرې وکړي.

سپارښتنه: ښاغلی ښوونکی دې د تدریس په پیل کې د اسلام له پنځو بناورڅخه بیا با دونه وکړي لوست دې د پرېښتې او څراب په ډول تکرار کړي او نتیجه دې ورڅخه واخلي.

د لمانځه مکروه وختونه

هدف: د لمانځه د مکروه وختونو پېژندنه

په مکروه وختونو کې له لمونځ کولو څخه ځان ساتل
آیا مکروه وختونه پېژنئ؟

لمونځ په ټاکلي وخت فرض شوی دی. هر لمونځ ځانګړی وخت لري،
چې د صحیح وخت په نامه یادېږي. ځینې وختونه شته چې مکروه وختونه ورته
ویل کېږي.

په مکروه وختونو کې له لمونځ کولو څخه باید ډډه وشي.

مکروه وختونه درې دي:

۱. د لمر خپلو وخت تر څو بڼه راجګ شي
۲. د استوا (په سر باندې د لمر ودړیدل) تر څو له سر څخه واوړي
۳. د لمر زیږیدلو وخت تر څو پرېوځي

هڅوئې:

۱. مکروه وختونه یو له بل سره تکرار کوئ.
  ۲. هر زده کوونکی دې د یو مکروه وخت نوم راخلي.
- ارزونې:
۱. آیا زده کوونکو مکروه وختونه پېژنلای دي؟
  ۲. زده کوونکی دې په خپل منځ کې د مکروه وختونو په باره کې خبرې وکړي.

د لمانځه فرضونه

لمونځ (۱۵) فرضونه لري، چې د هغو له جملي څخه اته (۸) د لمانځه څخه بهر او اووه (۷) نور يې په لمانځه کې داخل دي. د لمانځه بهرني فرضونه د لمانځه د شرطونو په نامه او داخلي فرضونه يې د لمانځه د رکنونو په نامه يادېږي.

الف: د لمانځه شرطونه:

د لمانځه شرطونه يا (بهرني فرضونه) په لاندې ډول دي:

۱. طهارت يعني اودس لرل

۲. د عورت پټوالی (بايد پوره شو چې د نارينه عورت د نامه لاندې تر څنگونو

پورې دی). او د بسڅو له (مخ، وړغوبو او تر بسنگرو پورې پښو) څخه پرته

ټول بدن عورت گڼل کېږي.

۳. له ظاهري نجاست (ناپاکي) څخه د بدن پاکوالی

۴. له نجاست څخه د جامو پاکوالی

۵. د هغه ځای پاکوالی چې لمونځ ورباندې اداء کېږي

۶. د قبلي لور ته مخامخ درېدل

۷. د لمانځه نیت کول

۸. تکبیر اولی (لومړنی تکبیر).

ب: د لمانځه داخلي فرضونه:

د لمانځه داخلي فرضونه په لاندې ډول بیانېږي:

۱. قیام (په ولاړه لمونځ کول)

۲. قرائت (کې تر لږه د یو اوږد یا درېو لټولو آیتونو لوستل)

۳. رکوع کول

۴. سجده کول

۵. وروستی. قلمده (ناسته)

۶. له لمانځه څخه السلام علیکم ورحمة الله په ویلو سره وتل.

۷. په هغو فرضونو کې د ترتیب رعایت چې په لمانځه کې یو ځلي راغلي وي.

نوټ: لمونځ کونکی باید په داسې عمل سره له لمانځه څخه خارج نه شي چې

لمونځ ورباندې فاسدېږي.

هڅونه:

زده کونکي دې د لمانځه د داخلي فرضونو په باره کې یو له بل څخه پوښتنه وکړي.

د لمانځه د ر کعتونو شمير

هدف: د پنځه گونو لمونځونو د ر کعتونو پېژندنه

د سهار لمونځ څلور ر کعته دی. لومړي دوه ر کعته يې سنت او وروستي دوه ر کعته يې فرض دي

د ماسپښين لمونځ لس ر کعته دی. چې څلور لومړني يې سنت بيا څلور ر کعته فرض او وروسته دوه ر کعته سنت اداء کيږي

د مازيگر لمونځ څلور ر کعته فرض دی

د ماينام لمونځ پنځه (۵) ر کعته دی، چې درې (۳) لومړني ر کعته يې فرض او دوه وروستي ر کعته يې سنت دي

د ماخوستن لمونځ نهه ر کعته دی: لومړني څلور ر کعته يې فرض، بيا وروسته دوه ر کعته سنت او په پای کې درې ر کعته وتر لمونځ دی.

هڅونه:

زده کوونکي دې د پنځه گونو لمونځونو د ر کعتونو، فرضونو او سنتونو په باره کې په خپلو منځونو کې خبرې وکړي.

دیر ششم لوست وتر لمونځ

هدف: د وتر لمانځه د طریقي پيژندل

د وتر لمونځ درې رکعتونه دي و تر لمونځ واجب دی چې په هر رکعت کې یې د فاتحي سورت له یو بل سورت سره یو ځای ویل کېږي. لمونځ کوونکی به په دریم رکعت کې قلمه کوي او تشهد به وايي. په دریم رکعت کې کله چې له قرائت څخه وزگار شي، نو له رکوع څخه مخکې به تکبیر وايي، لاسونه به د غوږونو تر نرمو پورې پورته کوي، بیا به یې تر نامه لاندې تړي، او په ولاړي به د قنوت دعا وايي، بیا به تکبیر وايي او رکوع ته به ولاړ شي.

هڅو ونه:

زده کوونکي دې د وتر لمونځ په عملي توګه په ټولګي کې اداء کړي.

ارزوني:

د قنوت دعا کله لوستل کېږي؟

وتر لمونځ څو رکعتونه دی؟

د قنوت دعا (لومړۍ برخه)

هدف: د قنوت دعا زده کړه (لومړۍ برخه)

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَنُخَيِّرُ
وَنَسْتَكْرِكُكَ وَآلَا نَكْفُرُكَ وَنَخْلَعُ وَنَتْرِكُكَ مِنْ يَفْجُرُكَ.

بناخلي بنسرونکيه!

د قنوت دعا په زده کورنکو ياده کړئ او هغوی ته خرگنده کړئ چې دا دعا د وتر لمانځه په درېيم رکعت کې د سورت له ويلو وروسته په داسې توگه ويل کېږي، چې الله اکبر وايو او لاسونه د غوږونو تر نرسمو پورې پورته کوو بيا د قنوت دعا وايو.

نوټ: د د د ی لپاره چې زده کونکي د قنوت دعا په آسانه توگه زده کړي دغه دعا په دور درسونو باندې وويشل شوه.

د قنوت دعا (دویمه برخه)

هدف: د قنوت دعا زده کړه (دویمه برخه)

اللَّهُمَّ أَيُّهَاكَ نَعْبُدُكَ وَأَلَيْكَ نَسْعِي وَنَحْفِذُكَ وَنَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشِي
عَذَابَكَ إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَفَّارِ مُلْحِقٌ

بناخلي بسرونكپه! په زده كړونكو د قنوت دعا په مكمله توگه په يا دوزده كړئ او هغوى ته د ويلو
خاى وړ په گوته كړئ.

د لمانځه ذکرونه

هدف: د لمانځه د ذکرونو او دعاگانو تکرارول

لمریځ د الله تعالی د یادولو تر ټولو غوره او ښه وسیله ده او انسان تر بل هر عمل الله تعالی ته په آسانی سره ورنږدې کوي.

د لمانځه د صحیح اداء کولو لپاره لازم دي، چي د لمانځه ذکرونه اودعاگانې په ښه ډول زده کړو.

د لمانځه ذکرونه دا دي:

۱_ **ثناء:** سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَنَّتُكَ وَأَنَا إِلَهَ غَيْرُكَ.
۲_ **تشهد:** اَلْتَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَاةُ وَالطَّيِّبَاتُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللَّهُ وَ اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

۳_ **درود شریف:** اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اَللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.
دعا: اَللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

هڅوونه:

زده کورنکي دي د لمانځه تسيحات تکرار کړي.

ارزونه:

آيا زده کورنکو د لمانځه تسيحات زده کړي دي؟

د جومات ادبونه

هدف: د جومات د ادبونو پيژندل

څوک کولای شي چي د جومات ادبونه په لنډه توگه ورايی؟

جومات د مسلمانانو د عبادت ځای دی. په جومات کې لمونځ اداء کېږي. کله چي مؤمن جومات ته داخلېږي، نو لاندیني ادبونه دي مراعات کړي:

جومات ته د ننوتلو په وخت کې باید بڼې پښه مخکې کړي او دا دعا ورايی

(اللَّهُمَّ افْتِحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ) که چیرې مکروه وخت نه وو، نو نفل لمونځ دي اداء کړي له بې گټو خبرو څخه دې ځان وساتي. د قرآن کریم په تلاوت یا د تسبیحاتو په وېلو دې ځان بوخت کړي له جومات څخه د وتلو پر مهال دي کینه پښه مخکې کړي او دا دعا دي ولولي (اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ). د جومات پاک او سوتره ساتل د هر مسلمان دنده ده.

هڅو ونه:

زده کونکي دي په ډله ییزه توگه د جومات د ادبونو په باره کې خبرې وکړي.

ارزوني:

آیا زده کونکو د جومات ادبونه یاد کړي دي؟
بښاغلی ښوونکی دې زده کونکو ته د جومات د ادبونو په هکله معلومات ورکړی.

څلورم فصل اخلاق

پنځه دېرشم لوست

حقوق

هدف: د حقوقو پېژندل او مراعت کول

حقوق د حق جمع ده. د هغه مصلحت، گټې او ځانگړتيا په معنا دي، چې د اسلام د مبارک دين له پلوه چاته ورکړل شوي وي. زموږ په سپېڅلي دين کې حقوق په دور مهمو څانگو ويشل شوي دي. حقوق الله (د الله تعالیٰ حقوق په بندگانو) او حقوق العباد (د بندگانو حقوق په بندگانو) (

د دواړو حقونو اداء کول پر موږ مسلمانانو باندې فرض دي. د الله تعالیٰ حق پر بندگانو دا دی، چې يوازي د هغه عبادت وکړي او د بندگانو حق يو پرې بل باندې دا دی، چې د هر يو سرې ځان، مال او آبرو ورته محترمه وي او هيڅ ډول تېری ورباندې ونه کړي.

هڅونه:

زده کړونکي دې د حقونو د ډولونو په هکله يو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

آيا زده کوونکو د حقونو ډولونه پېژندلي دي؟

د بنو اخلاقو پايلې

هدف: د بنو اخلاقو د پايلو پيژندنه

د اسلام مبارک دين چي کوم فضيلت بنو اخلاقو ته ورکړی دی هغه د اخلاقو د بنو پايلو پر بنسټ دی.

د بنو اخلاقو پايلې هم په دنيا کي او هم په آخرت کي ښکاره کيږي. څوک چي ښه اخلاق ولري، ډير زر کولای شي د خلکو زرونو ته لاره پيدا کړي او هر چاته گران شي.

کله چي د يورې ټولني وگړي په بنو اخلاقو سمبال وي، د هغو تر منځ ورورگلوړي او اعتماد پيدا کيږي. نو داسي ټولنه چي غړي يې يو پر بل باندي باور او اعتماد ولري د خپل ځان لپاره د پرمختگ او ترقي لاره پراييزي.

هڅونه:

زده کړونکي دي د بنو اخلاقو د پايلو په هکله يو له بل سره خبري وکړي.

ارزونه:

آيا زده کړونکي د بنو اخلاقو د پايلو په باره کي په څه پوهيډلي دي؟

د مور او پلار حقوق

هدف: د مور او پلار د حقونو پيژندل او مراعاتول.

له مور او پلار سره څنگه چلن وکړو؟

مور او پلار پر مورن چير زيات حقونه لري. دوي په کورچينو الي کي زمونږ د ژوند لپاره کړاوونه ځاالي دي. په قرآن عظيم الشان کي د دوي په هکله داسي لارښوونه شوي ده:

(له خپل مور او پلار سره نيکي وکړئ. دوی مه ازاروئ. په نرمۍ ورسره خبرې کوئ.)

محمد رسول الله صلی الله عليه وسلم داسي فرمايلي دي:
(د الله تعالی رضا د مور او پلار په رضا کي ده.)

مخوړني:

۱. زده کړونکي دي د مور او پلار د رضا مندی په هکله يوله بل سره خبرې وکړي.
۲. د مور او پلار د رضا مندی په باره کي يوه کيسه بيان کړئ.

ارزونه:

بناغلی ښوونکی دي له زده کړونکو څخه د لوست د موضوع په هکله پوښتي وکړي او مهارت او ذهنت دي و ازمایځ.

د ښوونکي حقونه

مسلف: د ښوونکي د حقونو پېژندنه او درناوی

ښوونکی د بلې ډیوې په څېر دی چې په خپله سوزي او ټولنه روښانه کوي. ښه ښوونکی تل زیار باسي، چې خپلو شاګردانو ته سمه لارښوونه وکړي. د هغوی د پوهولو لپاره له مینې او مهربانۍ څخه کار اخلي او له ناوړه سلوک څخه ځان لرې ساتي. ښه ښوونکی د معنوی پلار حیثیت لري. نو مور باید د هغه درناوی وکړو او مینه ورسره ولرو. علی کرم الله وجهه ويلي دي (څوک چې ماته یو توری راوښيي زما مولا دی). ښوونکو ته باید تل په سلام وپلو او درناوي هر کلي ووايو او د هغوی سمي لارښوونې ومنو.

مخونې:

۱. زده کونکي دې د ښوونکي د حقونو په هکله خبرې وکړي.
۲. زده کونکي دې د پوښتني او ځواب په توګه د ښوونکي حقونه بیان کړي.

ښاغلی ښوونکی دې مهرباني وکړي او زده کونکو ته دې د ښوونکو حقوق روښانه کړي.

د خپلوانو حقونه

هـدلف: د خپلوانو د حقونو پيژندنه

خپلوان د اسلام د مبارک دين له مخي ډير زيات حقونه لري، چي بايد درناوی بڼي وشي. له هغوی سره راشه درشه ولرو، کومک ورسره وکړو، دوست بڼي وگڼو، خيبت او داسې چلن ورسره ونه کړو چي هغوی پرې خپه کيږي، د هغوی په منځ کې هر وخت سوله او د خير غوښتنه وکړو، ترڅو وکړای شو په خپله کورنۍ، کلي، ټولنه او ښار کې نيکمرغي خوشحالي او سوله ټينگه کړو.

هـخروني:

۱ – له خپلوانو سره د تگ را تگ او له هغوی سره د ښو اړيکو په باره کې خبری وکړی.

۲ – له خپلوانو سره د ښېگڼي کولو په هکله دې خبري وشي.

ښاغلي ښورنگي دي د خپلوانو معنی زده کورنکو ته پوره څرگنده کړي.

د استوگني د چاپيريال ساتنه

مهدف: د استوگني د چاپيريال پېژندنه او د هغه پاکوالي ته پاملرنه

هغه ځای، چې په کې ژوند کوو د استوگني چاپيريال نومی بولي. کور، انگرې، کوڅه، مسجد، مدرسه، مکتب یا هغه لاره چې تکی را تکی په کې کوو، ټول زموږ د استوگني چاپيريال گڼل کېږي. د دې ټولو په پاک ساتلو کې باید پوره برخه واخلو. خپل انگرې باید تل پاک وساتو. هغه ناپاک شيان چې له انگرې څخه جارو شوي وي، په عامه لاره او کوڅه کې وانه چوو، ځکه په هغوی کې مکررونو ځای نیولي وي. د ناروغتیا د پیدایښت سبب کېږي او ښايي د سيمي خلک ناروغ کړي. زموږ پېغمبر محمد (ص) فرمايي دي: (نظافت او پاکي د ايمان يوه برخه ده) نو د چاپيريال پاک ساتل زموږ ايماني او ملي دنده ده.

مخروني:

- ۱- زده کونکي دي د پاکوالي په هکله يو له بل سره خبری وکړي.
- ۲- د استوگني د ښه چاپيريال په باره کې دې يوه يوه جمله ووايي.

ښاخلي ښوونکي دي زده کونکو ته لارښوونه وکړي، چې په انگرې کې ونه، کالان، شنه بوتقې د استوگني چاپيريال ته گټي لري.

د روغتيا ارزښت

هدف: د روغتيا ارزښت پيژندنه او مراعت کول يې

روغتيا د الله تعالی له نعمتونو څخه ډير لوي نعمت دی. موږ بايد د دی لوی نعمت قدر وپيژنو او د هغه په ساتنه کې ډير زيار وگاډو. د ځان، جامو او د استوگنځي پاکوالي ته بايد هميشه پاملرنه وکړو. د هغو شيانو له خوړلو څخه چې روغتيا ته مو زيان رسوي ډډه وکړو، د ناپاکو او خامو ميوو خوړلو، د ناپاکو اوبو څښل، هم زموږ روغتيا ته زيان رسوي بايد ورڅخه ځان وساتو. ځيني بد عادتونه، لکه چلم او سگرت څکول نسوار او داسې نور روغتيا ته ډير زیانونه رسوي. بايد له هغوی څخه په کلکه ډډه وکړو. دا رښتيا ده چې (سليم عقل په سالم بدن کې وي).

مخورني:

- ۱- زده کونکي دې دگټورو خوړو په هکله بحث وکړی.
- ۲- د بدو عادتونو زيانونه دې ووايي.
- ۳- (سليم عقل په سالم بدن کې وي) د دی جملې په هکله دې په ډله ييزه توگه خبرې وکړي.

پر حيوانانو زړه سوي

مهدف: په حيوانانو باندې زړه سوي کول.

لکه څرنگه چې د اسلام مبارک دين د ترحم او شفقت دين دی. نو له همدې کبله يې موزې ته امر کړی دی، تر څو پر حيوانانو او الوتونکو مرغانو باندې زړه سوي وکړو. حيوانات او مرغان هم زمونږ په څير روح او بدن لري. د درد غم، خوشحالي، احساس کوي. څرنگه چې موز نه غواړو څوک مو بندي کړي او ازادې را څخه واخلي، هغوی هم داسې احساس لري. زمونږ پيغمبر محمد صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: هغه څوک چې په نورو زړه سوي لري الله تعالی به په دوی رحم وکړي.

نو موزې ته لازمه ده، چې په دې باره کې لاندې ټکي په پام کې ونيسو:

۱_ له کومې اړتيا پرته د ژونديو حيوانانو بندي کول ناروا او له زړه سوي څخه لري کار دی.

۲_ له خالو څخه د مرغانو د بچيو لري کول ناروا کار دی، ځکه دا کار د هغوی د مور او پلار د غورولو سبب او يا د هغوی د مړينې لامل کېږي.

۳_ په کورنيو حيوانانو باندې د هغوی له وسې څخه زيات بار اچول هم له زړه سوي څخه لري دی.

هغه حيوانات چې زمونږ په واک کې دي، بايد په ټاکلي وخت کې هغوی ته اوبه او واښه ورکړو او له وهلو او ټکولو څخه يې، چې د ترحم او انساني اخلاقو خلاف دي، خانو نه وساتو.

مخرونه:

زده کوونکي دي پر حيوانانو باندې د زړه سوي په هکله يې له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه: ايا زده کوونکي پر حيوانانو باندې د زړه سوي سره آشنا شوي دي؟

رښتيا ويل

هدف: زده کوونکو ته د نیک عادت او رښتیا ویلو او له درواغو څخه کرکه کولو یادول.
آیا رښتیا ویل ولې ښه کار دی؟

نیکي او رښتیا ویل د هر مسلمان دنده ده. مورن مسلمانان باید تل رښتیا ووايو.
رښتیا ویونکی انسان د هر چا خوښ وي او درناوی یې کوي.
نیکي او رښتیا ویل انسان بریالی کوي. د هر مسلمان دنده ده، چې له درواغو
څخه ځان وساتي. خلک له درواغجن انسان څخه نفرت کوي، او درواغ ویل
د اسلام په مبارک دین کې لویه ګناه ګڼل شوي ده.

هڅو وئې:

زده کوونکي دې د نیکۍ او رښتیا ویلو په هکله یو تر بله خبرې وکړي.
زده کوونکي دې د رښتیا ویلو ګټې بیان کړي.
ارزوئې:

آیا زده کوونکي د رښتیا ویلو په هکله په څه پوره شوي دي؟
بناغلی ښوونکی دې د رښتیا ویلو ګټې او د درواغو تاران زده کوونکو ته بیان کړي.

توبه

هدف: د توبې مفهوم ته د زده کونکو پام اړول

توبه د الله لوري ته د ورگرځېدلو په معناه ده.

د عقل خاوند پوهېږي چې له توبې څخه بل هېڅ کار گټور نه دي.

له گناه څخه توبه کول هغه يوازینی کار دي، چې الله تعالی پري خوښېږي.

توبه کول يو مثبت بدلون دي، چې له الله څخه د وېرې په نتيجه کې د بنده په

زړه کې را منځ ته کېږي او د انسان پاملرنه د خداي تعالی لوري ته ورگرځوي.

هڅو ته:

زده کونکي دې د توبې د مفهوم په هکله په ډله ییزه توګه خبرې وکړي.

ارزو ته:

آیا زده کونکي د توبې په مفهوم باندې پوهېدلي دي؟

د وخت ارزښت

هدف: د وخت ارزښت ته د زده کوونکو پام ځرځول

وايو چې د وخت بيه تر سرو زرو څو برابره زياته ده، ځکه چې بل هر څوگان بيه شى پيدا کېدای شي، خو نه شو کولای چې له لاسه تللی وخت بيرته لاس ته راوړو او يا وخت له چا څخه واخلو.

پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د يو حديث په ترڅ کې د وخت اهميت بيانوي او وايي چې د الله تعالي دوه قيمتي نعمتونه دي، زياتره خلک ور څخه بڼه او مناسبه گڼه نه اخلي، هغه روغتيا او وخت دي. څوک چې خپل وخت له لاسه ورکوي او د علم زده کړه په کې نه کوي، د اسراف کوونکو په ډلې کې به وي.

هڅوونه:

زده کوونکي دي د وخت د ارزښت په هکله په ډله ييزه توگه خبرې وکړي.

ارزوني:

۱. آیا زده کوونکي د وخت د ارزښت په هکله پوهېدلي دي؟
۲. ښوونکي دي زده کوونکو ته داسراف په هکله معلومات ورکړي.

محمد صلی الله علیه وسلم

هدف: د محمد صلی الله علیه وسلم له مبارک سیرت سره آشنایی

حضرت محمد (صلي الله عليه وسلم) د الله تعالی له خوا د پیغمبر په توګه راوړلېدل شو تر څو خلک له کفر، ظلم او ټولر ناروړه عملونو څخه منع کړي او د یوه خدای (ج) عبادت ته یې راوبولي. هغه (صلي الله عليه وسلم) خلک وروړګلوي، یووالي، یو له بل سره مرستي کولو ته وهڅول او په خپلو مینځو کې یې له شخړو او جګړو څخه منع کړل. هغه انسانانو ته د ژوند هغه لاره وښودله چې په دنیا کې د سرلورې او په آخرت کې د نجات او جنت خوا ته تللي ده.

محمد (ص) د انسانانو لارښود، رحمت، زبیری وړکوونکی او تر ټولو وروستی پیغمبر دی.

هڅونه:

زده کوونکي دې د محمد (صلي الله عليه وسلم) د نبی اخلاقو په هکله خبري وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د محمد (صلي الله عليه وسلم) د ژوند په هکله څه معلومات تر لاسه کړي دي؟

تمرین

- حقوق تعریف کری؟
- د اخلاقو په باره کې نبي کریم صلی الله علیه وسلم څه فرمایي دي؟
- د مور او پلار د حقونو په باره کې نبي کریم صلی الله علیه وسلم څه فرمایي دي؟
- د ښوونکي د حقونو په باره کې د علي (رض) وینا وړیاست؟
- له خپلوانو سره باید څه ډول چلن وکړو؟
- د چاپیریال د پاک ساتلو په باره کې یو نقلي دلیل ذکر کړئ؟
- په اسلام کې د روغتیا ارزښت څومره دی؟
- آیا حیواناتو ته زیان رسول ښه کار دی؟
- خلك ولي ریښتیا ویونکی انسان خوښوي؟
- په اسلام کې د توبې ارزښت بیان کړئ؟
- د وخت د ارزښت په باره کې خپل معلومات وړاندې کړئ.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**